

Evert Alderkamp: 'We plukken nu de vruchten van de investeringen in genomics'

Afscheid van een denker

In het tijdperk dat Evert Alderkamp bestuurlijk betrokken was bij CRV investeerde de coöperatie volop in buitenlandse vestigingen en genomic selection. Terecht, zo stelt de CRV-voorzitter in een afscheidsinterview. 'De thuismarkt is te klein voor een innovatief bedrijf als CRV. En zonder investeringen in genomic selection stonden we nu beteuterd aan de zijlijn.'

tekst **Jaap van der Knaap**

Melkveehouder Evert Alderkamp is een strategisch denker. Antwoorden laten soms even op zich wachten tijdens een interview, maar ze zijn altijd doordacht, scherp en schaden geen enkele partij. Als scheidend voorzitter van CRV — 'de mooiste coöperatie van Nederland en Vlaanderen' — blijft hij bescheiden, maar komt zijn onvoorwaardelijke steun voor het coöperatieve model andermaal duidelijk naar voren. Eind jaren tachtig startte de bestuurlijke

carrière in de veeverbeteringssector van de nu 54-jarige melkveehouder uit Zevenaar. In 2001 werd hij lid van het hoofdbestuur van CRV en de afgelopen vier jaar hanteerde hij de voorzittershamer van de raad van commissarissen van CRV. In een afscheidsinterview kijkt hij niet graag terug, liever denkt hij na over de toekomst van de veeverbeteringssector. 'De genomtest gaat binnen afzienbare tijd nog een veel grotere rol spelen op bedrijfsniveau.'

Wat voor bedrijf is CRV aan het eind van uw voorzitterschap?

'CRV is een financieel gezonde coöperatie, met een degelijke solvabiliteit. Het is een sterke wereldspeler met vijftien jaar ervaring op het gebied van internationalisering. Daardoor heeft CRV een uitstekende uitgangspositie om topproducten voor haar leden en klanten te maken.'

Past het coöperatieve model nog wel bij de ambitie om wereldspeler te zijn?

'Het coöperatiemodel past juist uitstekend bij investeringen in het buitenland, omdat een coöperatie gaat voor continuïteit voor haar leden. De thuismarkt in Nederland en Vlaanderen is nu eenmaal te klein om de kosten te dekken van een innovatief bedrijf zoals CRV. Wanneer je alleen verkoopkantoren hebt in diverse landen, ben je erg afhankelijk van distributeurs. Andere internationale ki-organisaties zien dat nu ook in en zij investeren inmiddels ook in lokale afzetmarkten. Wij zagen die noodzaak in een eerder stadium en we hebben door te investeren in het buitenland onszelf minder kwetsbaar gemaakt.'

biele jaarresultaten gehad. Er waren vorig jaar hoge uitgaven voor automatisering en de tegenvallende ontwikkelingen in de Braziliaanse economie en slechte weersomstandigheden heb je niet in de hand. Het was een combinatie van factoren. We hebben vervolgens snel gereageerd, een bewijs dat ook een coöperatie dat prima kan, want een negatief resultaat is ontoelaatbaar. Er is hard gesneden in de kosten van de organisatie. Verlies maken hoort bij het ondernemersrisico, maar voor de beeldvorming is het geen goed signaal. Daarom is er ook scherp gereageerd om dit jaar te werken aan een positief resultaat en dat is gelukt.'

worden nu duidelijke stappen gezet. Maar de Nederlandse zuivelsector heeft voorrang gegeven aan zoönosegerelateerde ziekten als salmonella en para-tbc. Natuurlijk zorgt ibr voor schade en een ziekte als schmalleberg rijdt de export van CRV-producten flink in de wielen. Maar we kunnen de bestrijding ervan niet alleen. Ik merk wel dat we nu in een fase gekomen zijn dat een landelijke aanpak van dierziekten in een stroomversnelling raakt. Het besef is nu groter dat een lage nationale diergezondheidsstatus niet goed is voor het imago en de betrouwbaarheid van onze producten.'

Onder uw voorzitterschap is er veel geïnvesteerd in genomic selection. Zijn die investeringen terugverdiend?

'Ik stel vast dat we na twintig jaar investeren in genomics nu de vruchten plukken. We hebben volop kennis en prima stieren in huis; als we niet hadden geïnvesteerd in genomic selection, dan waren we geen partner geweest in het EuroGenomics-project en stonden we nu betuurd aan de zijlijn.'

'Dat veehouders in Nederland en Vlaanderen de techniek en de genomstieren minder omarmen dan in landen als Frankrijk en Noord-Amerika is omdat wij hier zo veel kritische fokkers hebben die intensief discussiëren over nieuwe ontwikkelingen. Daarom heeft CRV de techniek zorgvuldig in de markt gezet en veehouders op de risico's gewezen wanneer ze genomstieren inzetten. Maar als je ziet wat de kwaliteit is van een jonge genomstier nu, vergeleken met een proefstier van een aantal jaren geleden, dan is de vooruitgang enorm. Zonder genomic selection was ons dat niet gelukt.'

Uiteindelijk heeft genomic selection niet gezorgd voor een lagere rietjesprijs.

'Het is nooit de intentie geweest om het fokprogramma via genomic selection goedkoper te maken. De investeringen waren fors en zijn het nog steeds. Het doel was en is om betere producten, betere stieren te fokken en om daarmee een betere concurrentiepositie af te dwingen.'

'De vrouwelijke genomtest gaat een nog veel grotere rol spelen op het boerenplan. Wanneer ze nog goedkoper wordt, kan de test nog eenvoudiger worden ingezet voor vroegtijdige selectie. Dan fok je alleen de kalveren op met een goede genomtest. Wanneer je het hebt over efficiëntie verbeteren, dan is dit een enorm grote stap. Bij de vrouwelijke genomtest is nog enorm veel winst te behalen voor CRV, maar vooral voor de veehouder.'

'Als we niet geïnvesteerd hadden in genomics, stonden we nu betuurd aan de zijlijn'

Bij uw aanstelling als voorzitter pleitte u voor meer aandacht voor diergezondheid en samenwerking. Is die er gekomen?

'Ik had geen eigen ambities; de ambities die goed zijn voor CRV heb ik proberen na te streven. Wat ik constateer, is dat de tijd voorbij is dat de veehouderij zelf de agendapunten bepaalt in het politieke debat. Er zijn de afgelopen jaren volop publieke discussies geweest over diergezondheid, levensduur en antibioticagebruik van de sector. CRV heeft daar vroegtijdig op gereageerd. We kunnen daardoor diensten en producten aanbieden die veehouders helpen om verbeteringen door te voeren op deze maatschappelijke thema's.'

'Als CRV zijn we daardoor gegaan van de focus op fokkerij naar het meer aanbieden van een totaalpakket. We hebben meer de samenwerking gezocht met partijen uit de zuivel- en diergezondheidswereld. We kunnen nu fokken op levensduur, gezonde uiers en klauwen en waar het kan, hebben we gezorgd voor betere registratiemogelijkheden.'

Op het vlak van nationale diergezondheid lijkt minder bereikt.

'We hebben jarenlang volop aandacht gevraagd voor dossiers over bestrijding van dierziekten als ibr en bvd. In Vlaanderen

'Het coöperatieve model blijft ook nu nog altijd aantrekkelijk voor jonge veehouders om lid te worden. Zonder investering profiteer je in alles wat CRV in honderd jaar tijd heeft opgebouwd. CRV heeft het vermogen in de actieve hand.'

Vorig jaar zorgden met name de tegenvallende prestaties van CRV Lagoa in Brazilië juist voor een negatief resultaat.

'Dat was een incident, dat moet je niet uitvergroten. CRV heeft juist altijd sta-